

 NORDICOM

Nordicom är ett centrum för nordisk medieforskning vid Göteborgs universitet. Verksamheten bedrivs med stöd av Nordiska ministerrådet.

Du hittar fler faktablad om medier och medieanvändning på vår webbplats: www.nordicom.gu.se

Nordens 25 största medieföretag efter omsättning

Listan över de 25 största medieföretagen med huvudkontor i Norden omfattar en stor variation av verksamheter. Variationen kommer till uttryck i geografisk lokalisering, ålder och ägarstruktur, liksom i verksamhetsinriktning och lönsamhetsnivåer. Medan vissa företag är internationella – och till och med globala – i sin verksamhet, är andra uteslutande nationella.

Listan över de största nordiska medieföretagen – mätt i omsättning under 2019 – domineras av företag från telekomindustrin, vilket i en nordisk kontext betyder företag som erbjuder allt från mobil och fast telefoni till internet och marksänd och strömmad tv. Under 2019 var fyra av de fem största medieföretagen i Norden i fråga om omsättning så kallade telcos. Det enskilt största företaget – med en samlad omsättning under 2019 på motsvarande 11 540 miljoner euro – var den norska telekomjätten Telenor. Dess svenska motsvarighet – och konkurrent – Telia Company, låg tvåa på listan.

Även om både Telenor och Telia Company är börsnoterade, är det den norska och svenska staten som är den enskilt största aktieägaren i respektive bolag. Statens roll som ägare på mediemarknaden är fortsatt ett viktigt kännetecken hos det nordiska mediasystemet. Av de 25 största medieföretagen i regionen står åtta under direkt eller indirekt statlig kontroll. Vid sidan av Telenor och Telia Company, handlar det om sex nationella public service-företag.

De nordiska länderna har valt att organisera public service på delvis olika sätt, vilket påverkar den relativa storleken på de största public service-företagen. Medan public service i Norge och Finland drivs inom ramen för ett enskilt företag (NRK¹ och Yleisradio), finns det i Sverige tre: Ett för tv (Sveriges Television, SVT), ett för radio (Sveriges Radio, SR) och ett för utbildningsprogram (Sveriges Utbildningsradio, UR, vilket till följd av sin begränsade storlek inte återfinns bland de 25 största medieföretagen). I Danmark finns det två statligt ägda public service-företag: DR, som finansieras genom offentliga medel, och TV 2, som huvudsakligen drivs på kommersiella intäkter.

Majoriteten av de 25 största nordiska medieföretagen är likafullt privatägda. Av de 19 företag som inte är public service-företag är tio börsnoterade, medan nio står utanför börsen. Av de senare ägs fem av ideella stiftelser. Stiftelser fungerar också som betydande minoritetsägare i tre av de börsnoterade företagen på listan. Stiftelseägandet är ytterligare ett kännetecken hos det nordiska mediasystemet. Samtidigt är det bara två av företagen på topp 25-listan som kan karakteriseras som renodlade familjeföretag: Bonnier Group, som ägs av den svenska Bonnier-familjen, och finska Otava Group, som ägs av familjen Reenpää.

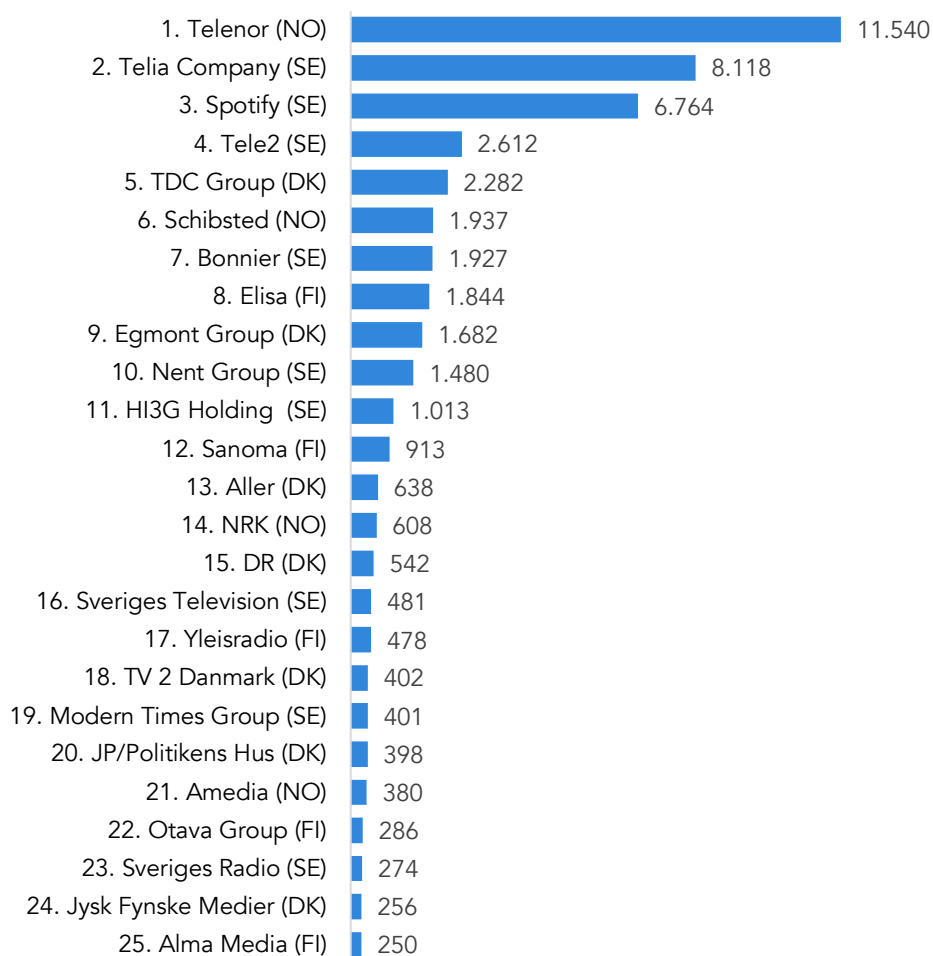
¹ Utöver det skattefinansierade NRK har den norska staten även en överenskommelse med TV 2 om att tillhandahålla visst public service-innehåll, inklusive dagliga nyhetssändningar och barnprogram. TV 2, som är det största privata tv-företaget i Norge, ägs av danska Egmont Group.

När det gäller vilket land företagen har sitt huvudkontor i återspeglar topp 25-listan ganska väl den relativa storleken på de nationella nordiska marknaderna. Nio av företagen har sitt huvudkontor i Sverige, sju i Danmark, fem i Finland och fyra i Norge. Island är inte representerat på listan över Nordens 25 största medieföretag.

Inte mindre än åtta av de 25 största medieföretagen i Norden startades redan på 1800-talet. Sex startades på 2000-talet. Endast ett av företagen startades som en renodlat online-baserad verksamhet. Det är Spotify, som genom en anmärkningsvärd tillväxt under 2010-talet kommit att inta tredjeplatsen på listan över Nordens största medieföretag i fråga om omsättning. Med 271 miljoner registrerade användare världen över är Spotify också det enda verkliga globala medieföretaget på listan. Med det sagt så bedriver 13 av de 25 företagen verksamhet i minst två nordiska länder. De övriga nordiska länderna utgör viktiga marknader för huvuddelen av de största nordiska medieföretagen.

Av de totalt 20 företag på topplistan som inte drivs med offentliga public service-medel (dvs. licensavgifter eller skattepengar), redovisade 17 ett positivt resultat före skatt under 2019. Enbart tre gick med förlust. Den högsta vinstmarginalen – +20,2 procent i relation till intäkterna – redovisade det finska telekom-företaget Elisa. Den genomsnittliga vinstmarginalen bland de 20 vinstdrivande företagen på topp 25-listan landade under 2019 på +6,3 procent.

TOPP 25-LISTAN Nordens 25 största företag efter omsättning, 2019
(miljoner euro)

Anmärkning: Omräkningen från lokala valutor till euro bygger på genomsnittliga växelkurser för 2019. Omsättning avser företagens samlade intäkter och kan inkludera intäkter från andra verksamheter än medier.

Källor: Årsredovisningar för 2019.

TOPP 25-LISTAN Nordens 25 största företag efter omsättning, 2019 (miljoner euro)

	Företag (Land)	Grundat	Typ	Dominerande aktieägare (31 dec 2019)	Huvudsakliga affärsområden (19 nov 2019)	Varumärken i urval (19 nov 2019)	Nordisk verksamhet	Intäkter (MEUR)	Resultat (MEUR)	Anställda
1	Telenor (NO)	1855	Börsnoterat	Norska staten (54%)	Mobil och fast telefoni, internet, tv-distribution	Telenor, Allente; Norkring (NO); DNA (FI)	DK, NO, FI, SE	11 540	+2 129	20 044
2	Telia Company (SE)	2003	Börsnoterat	Norska staten (38%)	Mobil och fast telefoni, internet, tv-distribution, tv-produktion	Telia, C More; Halebop, TV4 (SE); Call me (DK); MTV (FI)	DK, NO, FI, SE	8 118	+883	21 232
3	Spotify (SE)	2006	Börsnoterat	Martin Lorentzon (44%), Daniel Ek (34%)	Strömningstjänst för ljud	Spotify	DK, FI, NO, SE	6 764	-131	4 405
4	Tele2 (SE)	1993	Börsnoterat	Kinnevik (42%)	Mobil och fast telefoni, internet, kabel-tv	Tele2, Comviq	SE	2 612	+338	4 695
5	TDC Group (DK)	1879	Onoterat	DKTUK Limited (50%), Arbejdsmarkedets Tillægspension (17%)	Mobil och fast telefoni, internet, tv-distribution	Telmore, YouSee, Dansk Kabel TV	DK	2 282	+49	7 498
6	Schibsted (NO)	1839	Börsnoterat	Stiftelsen Tinius (25%)	Dagstidningar, digitala marknadsplatser, online-tjänster	VG, Aftenposten (NO); Aftenbladet, Svenska Dagbladet (SE)	DK, NO, FI, SE	1 937	+198	5 006
7	Bonnier (SE)	1804	Onoterat	Familjen Bonnier	Dagstidningar, böcker, tidskrifter, filmproduktion, e-handel	Dagens Nyheter, Expressen, Albert Bonnier Förlag, SF Studios	DK, NO, FI, SE	1 927	-12	7 976
8	Elisa (FI)	1882	Börsnoterat	Solidium (10%), Varma Mutual Pension Insurance Company (3%)	Mobil och fast telefoni, internet, kabel-tv	Elisa, Elisa Viihde, Elisa Kirja	FI	1 844	+372	4 882
9	The Egmont Group (DK)	1878	Onoterat	Egmont Fonden	Film, tv, e-handel, böcker, tidskrifter, online-tjänster	Nordisk Film, Egmont Publishing, Cappelen Damm; TV 2 Norge (NO)	DK, NO, FI, SE	1 682	+80	4 264

10	Nent Group (SE)	2018	Börsnoterat	Norges Bank (7%), Swedbank Robur Funds (7%)	Tv, radio, online-tjänster, tv-produktion	Viasat, Viaplay, Viafree, TV3; Rix FM (SE); P4 (NO)	DK, NO, FI, SE	1 480	+67	1 976
11	HI3G (SE)	2000	Onoterat	CK Hutchison Holdings (60%), Investor (40%)	Mobiltelefoni, internet	3; Hallon (SE); Oister, Zenji (DK)	DK, SE	1 013	+150	1 953
12	Sanoma (FI)	1999	Börsnoterat	Jane och Aatos Erkkos stiftelse (24%), Herrlin Antti (12%)	Dagstidningar, radio, tv, digitala marknadsplatser, online-tjänster, utbildningsmaterial	Helsingin Sanomat, Ilta-Sanomat, Nelonen, Radio Suomipop, Sanoma Pro	DK, NO, FI, SE	913	+80	3 953
13	Aller Holding (DK)	1873	Onoterat	Allerfonden (>50%)	Tidskrifter, dagstidningar, online-tjänster	SE og HØR, Allers, Femina, Elle; Dagbladet (NO)	DK, NO, FI, SE	638	+17	2 290
14	NRK (NO)	1933	Public service	Norska staten	Tv, radio, online-tjänster	NRK 1–3, NRK Super, NRK P1–3, NRK TV, NRK Radio	NO	608	-21	3 359
15	DR (DK)	1925	Public service	Danska staten	Tv, radio, online-tjänster	DR 1–3, DR Ultra, DR Ramasjang, DR P1-P8, DRTV	DK	542	+10	2 411
16	Sveriges Television (SE)	1979	Public service	Förvaltningsstiftelsen för SR, SVT och UR	Tv, online-tjänster	SVT 1–2, SVT24, Barnkanalen, SVT Play	SE	481	+1	2 301
17	Yleisradio (FI)	1925	Public service	Finska staten	Tv, radio, online-tjänster	Yle TV1–2, Yle Radio 1, Yle Radio Suomi, Areena	FI	478	+6	2 847
18	TV 2 Danmark (DK)	1986	Public service	Danska staten	Tv, online-tjänster	TV 2, TV 2 Zulu, TV 2 News, TV 2 Sport, TV 2 Play	DK	402	+47	1 328
19	Modern Times Group (SE)	1987	Börsnoterat	Swedbank Robur Funds (6%), Nordea Funds (5%)	Digitala nätverk, esport	ESL Gaming, DreamHack, InnoGames, Kongregate	DK, SE	401	-41	1 000

20	JP/Politikens Hus (DK)	2003	Onoterat	Jyllands-Postens Fond (50%), Politiken Fonden (50%)	Dagstidningar, online-tjänster	Jyllands-Posten, Politiken, Ekstra Bladet, Politikens Forlag	DK	398	+47	2 220
21	Amedia (NO)	1948	Onoterat	Amedia-stiftelsen	Dagstidningar, online-tjänster	Bergensavisen, Romerikets Blad, Nettavisen,	NO, SE	380	+32	1 257
22	Otava Group (FI)	1890	Onoterat	Familjen Reenpää (97%), Otavas bokstiftelse (3%)	Böcker, tidskrifter, e-handel, online-tjänster	Suomalainen Kirjakauppa, Otavamedia	FI	286	+23	1 102
23	Sveriges Radio (SE)	1925	Public service	Förvaltningsstiftelsen för SR, SVT och UR	Radio, online-tjänster	SR P1–P4, SR Play	SE	274	+1	2 209
24	Jysk Fynske Medier (DK)	2014	Onoterat	Den Fynske Bladfond (48%), Den Sydvestjydske Venstreprese (36%)	Dagstidningar, online-tjänster	Avisen Danmark, Århus Stiftstidende, Radio4	DK	256	+3	1 746
25	Alma Media (FI)	1998	Börsnoterat	Otava (29%), Mariatorp (19%)	Dagstidningar, affärsmedia, e-handel, online-tjänster	Iltalehti, Kauppalehti, Uusi Suomi, Monster.fi	FI, SE	250	+49	1,530

Anmärkning: Omräkningen från lokala valutor till euro bygger på genomsnittliga växelkurser för 2019. Resultat = Resultat före skatt (EBT). Uppgifter om huvudsakliga affärsområden varumärken är inhämtade i november 2020 och kan avvika från situationen under 2019.

Källor: Årsredovisningar för 2019 och företagens hemsidor; medienorge.

En metodkommentar

Rangordningar utifrån storleken på dagens medieföretag är förknippade med en rad metodologiska överväganden.

Ett första övervägande rör själva definitionen av "medier". I den här analysen har vi använt en bred definition av vad vi betraktar som medierelaterad verksamhet, vilket inkluderar inte bara medieproduktion (som t.ex. tidningar, tv- och radiokanaler, film, tidskrifter och böcker) utan också s.k. accesstjänster (som t.ex. bredband och mobiltelefoni) och distribution – och paketering – av medierat innehåll (som t.ex. marksänd, satellit-, kabel- och on demand-tv och olika strömningstjänster för ljud och rörlig bild). Utvecklingen på de nordiska mediemarknaderna under senare år innehåller här flera exempel på tidigare "enfunktionsföretag" som har valt att expandera horisontellt i värdekedjan för medierat innehåll. Ett aktuellt exempel är det svenska telekomföretaget Telia Companys förvärv av tv-kanaler i Sverige (TV4 och C More) och Finland (MTV) under 2019.

När det gäller bedömningen av storleken på individuella företag bygger vår lista på företagets samlade omsättning. Det innebär att eventuella intäkter från andra verksamheter än medier ingår i underlaget. Samma sak gäller förstås för intäkter från länder utanför Norden.

Ett sista övervägande rör frågan om geografisk hemvist. I dagens globaliserade kapitalmarknad har det blivit allt svårare att fastställa en nationell tillhörighet för många medieföretag, i synnerhet om ägandet och verksamheten är i olika länder. Vår definition av "nordiska" medieföretag bygger inte på vart den huvudsakliga ägaren befinner sig, utan på huruvida företaget i fråga har sitt huvudkontor i ett nordiskt land eller inte. Den här definitionen utesluter globala aktörer som Google, Discovery Communications och Netflix – vilka förvisso kontrollerar en stor andel av de nordiska mediemarknaderna i fråga om både publik och omsättning men som är baserade i USA.

Jonas Ohlsson

E-post: jonas.ohlsson@nordicom.gu.se

Publicerat: Mars 2021